

Krisberedskapsplan för avfallshantering i Staffanstorps kommun

Informera Staffanstorps kommun **Tjänsteman i Beredskap (TIB)** via **SOS Alarm** alternativt på telefonnummer **040-676 94 50**.

Informera **Räddningschef** på telefonnummer **046- 25 14 01**

Bedöm situationen, eventuellt i samråd med Staffanstorps krisledningsorganisation, **fatta klokt långsiktigt beslut enligt kapitel 3 nedan**.

Om allvarligt föreslå Extra ordinär händelse, krisledningsnämnd fattar beslut. Informera kommunväxeln.

I samråd bedöm om V M A eller informationsmeddelande till allmänheten. Räddningschefen eller av denne bemyndigad ringer 112 SOS Alarm och begär V M A¹.

Meddelande till SOS ”Avfallshanteringen är begränsad för område xx, invånare uppmanas följa kommunens instruktioner. Mer information finns på Staffanstorps kommuns hemsida”

Lägg ut länk på Staffanstorps kommuns hemsida med information samt i sociala medier.

Information kan även kommuniceras till berörda medborgare via kommunens SMS-tjänst. SMS-tjänsten når dock inte alla medborgare.

¹ <https://sverigesradio.se/artikel/vma-viktigt-meddelande-till-allmanheten>

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Organisation.....	3
2.1. Intern organisation	3
2.2. Extern organisation	4
3. Bedömning av situationen	5
4. Prioriterad insamling/skyddstömning.....	6
4.1. Samhällsviktig verksamhet.....	6
4.2. Flerfamiljshus	6
4.3. Prioriterade fraktioner.....	6
4.4. Slam	6
4.5. Toalettavfall	7
5. Alternativt insamlingsystem	7
6. Begränsningar hos mottagningsanläggning	7
7. Efter insats	8

1. Inledning

Kommunen har enligt 15 kap 20§ i miljöbalken ansvar att insamla, borttransportera och behandla kommunalt avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar. Det är i första hand kommunen som är ansvarig att lösa uppgifter även vid kris.

Att hantera avfall på rätt sätt är en förutsättning för att undvika risk för olägenhet för människors hälsa, att förebygga smittspridning och att farliga ämnen skadar människor, egendom och miljö. Detta gör renhållningen till en viktig samhällsfunktion².

Till krisberedskapsplanen för avfallshanteringen i Staffanstorps kommun kopplas även ett arbetsdokument. Arbetsdokumentet är ett levande dokument vilket administreras av Tekniska avdelningen. Arbetsdokument bör uppdateras en gång per år då avfallshanteringen ska ses som dynamisk då den påverkas av byggnation, befolkningstillväxt, förändringar i verksamheter och vilken typ av verksamheter som finns i kommunen.

Vid en uppkommen krissituation ska krishanteringen dokumenteras noggrant.

2. Organisation

Avfallshanteringen i sin helhet omfattas av interna och externa parter som samverkar.

2.1. Intern organisation

I Staffanstorps kommun är det Tekniska avdelningen, Stadsbyggnadsförvaltningen, som ansvarar för renhållningen i ordinarie drift. Vid kris har Staffanstorps kommun tre nivåer av allvarlighetsgrad som avgör ansvarsorganisation³. Tjänsteman i Beredskap (TiB) har mandat att klassificera vilken allvarlighetsgrad (nivå) en händelse har samt kalla in den organisation som behövs⁴. TiB kan även initiera kommunens verksamheter genom att larma och informera berörda om händelsen³.

Störning, nivå 1: Händelse som i hög utsträckning kan hanteras inom ramen för den berörda förvaltningens organisation.

Ansvar: Förvaltningschefen eller dennes ersättare aktiverar den egna organisationen.

Kris, nivå 2. Händelse som är mer omfattande än en störning och som inte kan hanteras på ett tillfredsställande sätt inom ramen för berörd förvaltnings egen organisation. Flera förvaltningar är sannolikt inblandade och en central samordning är nödvändig. Berörda nämnders ordförande informeras. Samordning med exempelvis polis, räddningstjänst eller andra myndigheter är trolig. Nödvändig planering kan även ske i samarbete med närliggande kommuner.

² MSB, SKR <https://rib.msb.se/filer/pdf/29683.pdf>

³ Staffanstorps kommun <https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2021/11/7-1-krisledningsplan.pdf>

⁴ Staffanstorps kommun <https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/09/F%C3%B6rfattning-7.1.1Handlingsprogram-LagenomskyddmotolyckorochLagenomextraordinarahandelseStaffanstorps-kommun20172021.pdf>

Ansvar: Kommunens krisorganisation aktiveras av kommundirektören eller dennes ersättare.

Extra ordinär händelse, nivå 3. Kris som drabbar många människor och stora delar av samhället, avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, samt kräver skyndsamma insatser av kommunen. En extraordinär händelse kan inte hanteras inom den normala nämndsorganisationen och kräver stöd och/eller samordning på central nivå.

Ansvar: Krisledningsnämnden kan besluta att överta beslutanderätt från andra nämnder under krisen. Krisledningsnämndens ordförande beslutar om krisledningsnämnden ska kallas in. Det är endast kommunstyrelsens ordförande eller dennes ersättare som kan besluta att en händelse ska klassas som en extraordinär händelse.

2.2. Extern organisation

Insamling

Renhållningsentreprenören Ohlssons utför insamling av hushållsavfall för Staffanstorps kommun. Ohlssons har även kundtjänst. Ohlssons underentreprenör PULS utför tömning av enskilda avlopp. Renhållningsentreprenören ska samverka med kommunen i frågor som rör extraordinära händelser och andra krissituationer som kan påverka avfallshanteringen. Entreprenören ska ha rutiner och en krisorganisation för att hantera olika typer av krissituationer.

Inom Ohlssons entreprenad utförs följande arbete:

- Tömning av kärl innehållande mat- och restavfall
- Tömning av kärl innehållande förpackningar och tidningar
- Tömning av kärl innehållande trädgårdsavfall
- Hämtning av grovavfall
- Byte av kärl

Inom Puls entreprenad utförs följande arbete:

- Upprätthålla tömning av enskilda avlopp
- Upprätthålla tömning av fettavskiljare

Behandling

Sysav tar emot och behandlar det avfall som kommunen ansvarar för. Sysav ansvarar för krisberedskap vid mottagningsanläggningarna för avfall.

3. Bedömning av situationen

1. Bedöm hur lång tid driftsstoppet beräknas pågå och vilka som omfattas av driftsstoppet, om det gäller hela kommunen eller delar av kommunen.
2. Bedöm om driftsstoppet påverkar insamlingen av avfall och/eller transport till behandlingsanläggning och/eller behandling av avfall.
3. Utifrån ovanstående bedömningar, bedöm, i samråd mellan Avfallsingenjör, Teknisk chef och Förvaltningschef om Kommundirektör behöver kopplas in.
4. Bedöm om TiB behöver kontaktas.
5. Bedöm om situationen kan avhjälpas i samarbete med Sysavs ägarkommuner genom omfördelning av resurser.
6. Bedöm om insamlingen behöver reduceras till att enbart omfatta vissa fraktioner.
7. Bedöm i vilken omfattning insamlingen behöver prioriteras, om situationen kräver skyddstömning av samhällsviktiga verksamheter och flerfamiljshus.
8. Bedöm om prioriteringar och avbrott i insamlingen innebär omfattande förseningar som kräver ett alternativt insamlingssystem.

4. Prioriterad insamling/skyddstömning.

Insamling från vissa verksamheter eller bostäder samt insamling av vissa fraktioner kan behöva prioriteras för att säkerställa att viktiga samhällsfunktioner kan upprätthållas eller för att undvika hälso-, miljö- eller säkerhetsrisker.

4.1. Samhällsviktig verksamhet

Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet⁵.

Samhällsviktiga verksamheter ska i möjligaste mån kunna fortsätta fungera utan att avfallshanteringen blir en begränsande faktor. Om situationen kräver kan en prioritering behöva göras mellan samhällsviktiga verksamheter. I första hand prioriteras vårdverksamheter då dessa är samhällsviktig verksamhet som dessutom har avfallsfraktioner som kan utgöra risk för hälsa- och miljö. I andra hand prioriteras skolor och förskolor.

Samhällsviktiga verksamheter i Staffanstorps kommun finns listade i arbetsdokumentet under fliken Samhällsviktiga verksamheter.

4.2. Flerfamiljshus

Flerfamiljshus med betydande mängder hushåll bör prioriteras för att undvika hälso-, miljö- och säkerhetsrisker som kan uppkomma vid stora avfallsvolymer.

Flerfamiljshus med 100 hushåll eller fler finns listade i arbetsdokumentet under flikarna för respektive tätort.

4.3. Prioriterade fraktioner

Ur ett sanitärt perspektiv är det lämpligt att prioritera insamling av mat- och restavfall. Förpackningsmaterial kan dock ta stor plats och om driftstörningen pågår under en längre tid kan avfallsutrymmen bli överfulla. Vid viss tidpunkt kan det därför vara lämpligt att prioritera sådan insamling för att det ska finnas plats för mat- och restavfall i avfallsutrymmena och för att det inte ska uppstå brandrisker.

4.4. Slam

Uppstår begränsningar i slamtömning bör i första hand tömning av enskilda avlopp prioriteras. Vid omfattande driftsstopp kan fastighetsägare behöva uppmanas att gräva ner toalettavfall på sin fastighet.

⁵ MSB <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/samhallsviktig-verksamhet/vad-ar-samhallsviktig-verksamhet/>

Senast sparad 2022-09-06 11:35:00

Filsökväg: https://skakom.sharepoint.com/sites/stp-teknik/delade dokument/12_kris/renhallning/krisberedskapsplan_for_avfallshantering_i_staffanstorps_kommun.docx

4.5. Toalettavfall

MSB:s broschyr "Om krisen eller kriget kommer" anger att kraftiga plastpåsar eller säckar ska placeras i toalettstolen om toaletten inte fungerar. Det toalettavfall som samlas upp på detta sätt utgör då ett kommunalt avfall och faller under kommunalt ansvar enligt 15 kap 20 § 1, i Miljöbalken (1998:808).

Kommunfullmäktige behöver ange vilken aktör inom kommunen som ska ansvara för hanteringen och hur den ska bekostas. Detta kan lämpligtvis göras i samråd med renhållaren och VA-huvudmannen. En plan för hur kommunen ska verkställa ansvaret för insamling av avloppsfraktioner utgör lämpligen en plan som en del av kontinuitetshanteringen.

Hantering av avfallet

1. Om påsarna samlas in, exempelvis via ett alternativt insamlingssystem) behöver de transporteras till central kompostering (med tillstånd meddelat för dylik kompostering) alternativt till energiåtervinning. För en diskussion med Sysav om möjlighet för mottagande.
2. I andra hand kan nedgrävning på egen eller allmän fastighet vara ett alternativ.

5. Alternativt insamlingssystem

Om prioriteringar och avbrott i insamlingen innebär omfattande förseningar kan det behöva tillsättas ett alternativt insamlingssystem. Det alternativa insamlingssystemet begränsas till att omfatta mat- och restavfall. I första hand prioriteras tätorterna Staffanstorp och Hjärup. Utifrån situationens beskaffenhet görs en bedömning av vilka typer av containers som finns att tillgå samt vilken tömningsfrekvens som är lämplig eller möjlig. Om det råder brist på containers kan en omdisponering av kärl för förpackningsavfall vara lämpligt.

Beräkning av antal liter mat- och restavfall som beräknas uppstå per tätort och vecka finns i arbetsdokumentet.

6. Begränsningar hos mottagningsanläggning

Om det råder begränsning i behandling av avfall hos mottagningsanläggning kan fastighetsägare behöva uppmanas att tillfälligt lagra sitt avfall eller vissa fraktioner av sitt avfall. Vid ett varaktigt driftstopp på mottagningsanläggningen kan det vara aktuellt att upprätta mellanlagringsplatser. I ett första steg kan ett alternativt insamlingssystem inrättas, i enlighet med kap. 5 ovan, i syfte att kortvarigt kunna lagra avfall.

Vid ett omfattande driftstopp kan större uppsamlingsplatser behöva upprättas på platser som minimerar risker för miljön och för människors hälsa. Brandsäkerhet ska också tas i beaktande. Lämpliga platser utifrån risker för miljö, hälsa och brand behöver utredas närmare.

7. Efter insats

Efter insats ska verksamheten övergå till ordinarie drift i samarbete med renhållningsentreprenören. Berörda invånare ska informeras.

En konsekvensanalys av insatser behöver göras. Om situationen, exempelvis, gett upphov till skada på fastighet eller mark, omfattande nedskräpning eller en ansamling av skadedjur så behöver detta åtgärdas.

Utvärdering av insatser behöver göras. Genomför en samlad erfarenhetsåterföring och uppdatera och komplettera relevanta dokument.